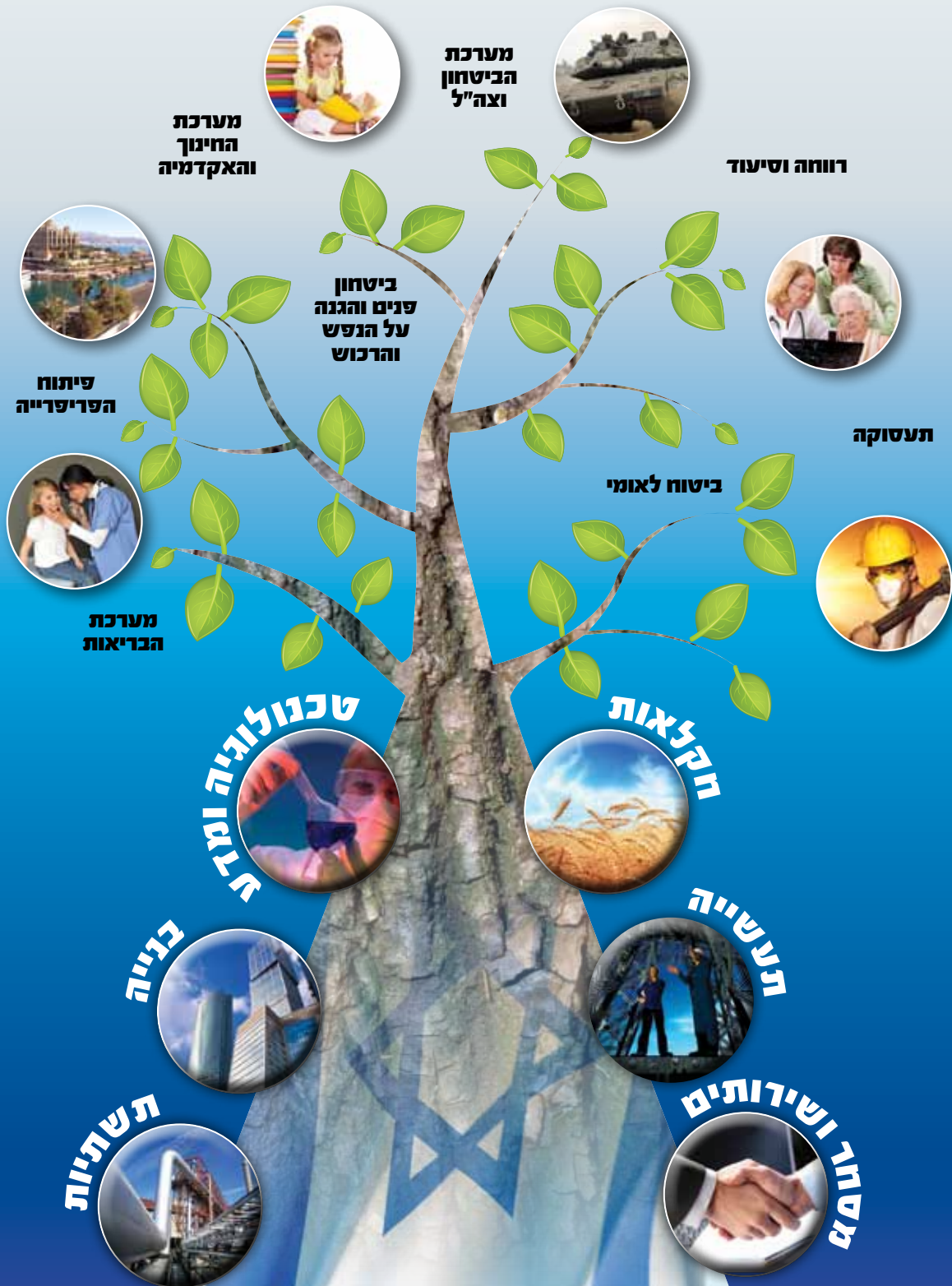

ECONOMIX.IL

הוועידה לחיזוק המגזר העסקי בישראל

תל אביב, יוני 2012

צילומים: אפרת סער

דבר ההנהלה

אוריאל לין, נשיא

אביהו בנינון, סגן נשיא

אורן שחור, סגן נשיא

אמיר שני, סגן נשיא,
יו"ר ועדת כספים

אריה זיף, סגן נשיא

עמי לפידות, סגן נשיא

שמואל פרנקל, סגן נשיא,
יו"ר מועצת הלשכה

כ שאנו מחליטים לקיים אירוע כלכלי רב היקף, אין זה נעשה על מנת למשוך תשומת לב או על מנת לזכות בכמה כותרות בעיתון. הדבר נעשה משום שאנו רוצים להעלות על פני השטח - למודעות הציבור ולמודעות התקשורת, את בעיות האמת של המגזר העסקי בישראל.

כל השיח הכלכלי, הן ברמת הממשלה והן ברמת התקשורת, סובל מהעדר מרכיב מרכזי ובולט - היינו אומרים מרכיב של תשתית: מה באמת קורה במגזר העסקי? מה כואב לבעלי העסקים, מה משפיע על המוטיבציה והרצון לעשות עסקים בישראל וחמור מזה - מה יכול לגרום להרס הרצון לעשות עסקים בישראל.

אלה המובילים את המחאה החברתית אינם משכילים להבין שדווקא להם צריך להיות עניין מרכזי בצמיחת המגזר העסקי. רק אם המגזר העסקי יצמח, נוכל להשיג ולממש את כל היעדים החברתיים בהם אנו מעוניינים למען החברה בישראל.

אך לא רק הם מחטיאים את המטרה: השיח הכלכלי לוקה בחסר, המומחים עוסקים הרבה מאוד בשאלות המקרו - מדיניות מוניטארית, מדיניות פיסקאלית, בויכוח מה יהיה שיעור הגרעון בתוצר המדינה - כל אלה בוודאי חשובים, אבל חסר בשיח זה הממד המרכזי. הציבור אינו מודע די למתרחש במגזר העסקי - אותו מגזר היוצר את צמיחת המשק, ואינו ער דיו למגמות החותרות תחת יסודות במגזר העסקי, כפי שיתואר בהמשך חוברת זו.

הראיה הכלכלית בישראל פועלת בדפוסים של קיפאון וחשיבה אנאכרוניסטית שעוצבה בעבר. סיוע למגזר העסקי חשוב, ובמיוחד לעסקים קטנים ומתחילים - אבל אין זה העיקר.

מתבקשת הבנה מעמיקה יותר של אופי המגזר העסקי, מבנהו, המגמות האמיתיות של התפתחותו והיכן צריכה הממשלה לדעת לקבל אחריות מרכזית וברורה. יש להבין כיצד המרכיבים השונים משפיעים על התוצאה הסופית, שהיא החשובה לכולנו - המשך צמיחתו וביסוס המשך צמיחתו של המגזר העסקי.

ניהול נכון של כלכלה טמון ביכולת להבין את התהליכים ותוצאותיהם בטרם יביאו למשבר ויגבו את המחיר. אנו מקווים כי בוועידה זו אנו פותחים פתח לחשיבה חדשה ולראייה שלמה ומעמיקה יותר של השילוב הבלתי נפרד בין המגזר העסקי לבין כלכלת המדינה, החברה הישראלית ואף חוסנה של המדינה.

ח"כ ד"ר יובל שטייניץ
שר האוצר

היעד: צמיחה גבוהה, אבטלה נמוכה

"המשק הישראלי מתמודד קרוב לחמש שנים עם משבר גלובלי שהעולם לא ידע כדוגמתו כ-70 שנה. אם חשבנו שלאחר כשנה המשבר יהיה מאחורינו - מסתמן שטעינו.

חשוב להבין שהסיבה לכך שמדינות אירופה וגוש היורו כולו נחלצים לעזרת יוון אינה בגלל אהבת היוונים, אלא בגלל החשש מהפגיעה בספרד ובגרמניה. אם, חלילה, נתקרב למצב של יוון או ספרד, אין בעולם מי שיסייע ויחלץ אותנו, ולכן עלינו להיות זהירים שבעתיים.

עד כה התמודדנו עם המשבר בצורה טובה. לפי דירוג ה-OECD ישראל נחשבת למדינה עם מידת התאוששות גבוהה יחסית, המציגה צמיחה כלכלית דווקא בשנות המשבר. מיולי 2009 המשק הישראלי הכפיל את שיעור התעסוקה, בשונה מכל משק מערבי אחר.

עד כה נחלצנו - אך לא לעולם חוסן. עלינו להמשיך לנווט במים סוערים מאוד. עלינו לשמור על מדיניות כלכלית יציבה, המעודדת השקעות בישראל. אם נאבד את ההשקעות בישראל נאבד את חוסנו הכלכלי.

סדר העדיפויות בתקציב החדש הוא צמיחה גבוהה ככל האפשר, לצד אבטלה נמוכה ככל האפשר. הדגש על המאקרו הוא קריטי במיוחד, ולעניין זה אסור ששום פופוליזם זול ומחאה חברתית יזיקו."

"עלינו לשמור על מדיניות כלכלית יציבה, המעודדת השקעות בישראל. אם נאבד את ההשקעות בישראל נאבד את חוסנו הכלכלי"

ח"כ בנימין נתניהו
ראש הממשלה

לשמור ולחזק את המגזר העסקי

"לישראל יש כלכלה חזקה וסקטור עסקי מאוד יצרני וחזק. לכן אנו עושים את מירב המאמצים לשמור על אחריות בניהול המאקרו כלכלי של המשק, הדורש מצד אחד משמעת תקציבית - ומנגד עידוד תמידי של הסקטור העסקי. אני מתנגד לקרטלים ולמונופולים ובעד תחרות, לכן אני גם בעד המנוע הענק הזה שנקרא הסקטור העסקי.

הסקטור העסקי ויכולתו להתחרות בשווקים בארץ ובעולם הוא למעשה הערך המוסף שיש לכלכלה הישראלית. הסיבה לכך שבשנים האחרונות הצליחה הכלכלה הישראלית לצמוח, בעוד מרבית המדינות החזקות באירופה נקלעו לקשיים, היא החדשנות, היזמות והביצועים של הסקטור העסקי. בסופו של דבר כולנו ניזונים מהתקבולים והמסים אותם משלם הסקטור העסקי, ולכן הוא למעשה הכוח שמניע את כלכלת ישראל.

ללא הסקטור העסקי אין צמיחה, אין בידול ואין יתרון למשק הישראלי. כל מערכות המדינה והממשלה, לרבות מערכת הרווחה, הבריאות, החינוך והרשויות המקומיות נשענות כולן על הסקטור העסקי, על היצרנות והיצירתיות שבו, המניע את הכלכלה הישראלית לצמיחה."

"הסיבה לכך שבשנים האחרונות הצליחה הכלכלה הישראלית לצמוח, בעוד מרבית המדינות באירופה נקלעו לקשיים, היא החדשנות, היזמות והביצועים של הסקטור העסקי"

ח"כ שאול מופז
המשנה לראש הממשלה

האתגר הגדול: הנושא החברתי

"סוגיית העסקים הקטנים והבינוניים צריכה לקבל תנופה. למעלה ממיליון איש מתפרנסים מעסקים אלה יום יום ולכן יש לחזק אותם על ידי תוספת אשראי שתיתן להם אוויר לנשימה.

האתגר הגדול של 2013 הוא הסוגיה החברתית. ישראל צריכה לחתור לגידול הצמיחה ובד בבד להוריד את אחוזי האבטלה. דווקא משום שהכלכלה הגלובלית במשבר, אנו לא יכולים להתעלם מהאזרחים המודאגים.

הדיוור הפך היום להיות מכשול לזוגות צעירים לצורך הקמת משפחה. כל ההוצאות לצרכי משכנתא לדירה ראשונה צריכות להיות מוכרות לצרכי מס. החיים בישראל הפכו להיות בלתי נסבלים.

מדיניות המיסוי צריכה להשתנות בשני נושאים מרכזיים: מע"מ - לכל אותם אזרחים מהעשירונים העליונים יש לשקול להגדיל את תוספת המס הישיר, כמו גם מס החברות. הנושא השני הוא תוספת של אנשים לשוק העבודה בישראל, בעיקר מהמגזר החרדי והערבי. אין לנו ברירה, אנחנו חייבים להגדיל את שיעור התעסוקה שלהם, דרך החוק האלטרנטיבי לחוק טל.

ביום בו יהיה תהליך סלול מול הפלשתינים אפשר יהיה להעביר תקציבים ביטחוניים לטובת המדיניות החברתית."

**"קדימה תעשה ככול האפשר
לתמוך בחוק זכויות המעסיקים שיזמה
לשכת המסחר, לאחר שתלמד אותו"**

פרופ' מנואל טרכטנברג
יו"ר הוועדה
לשינוי חברתי כלכלי

"המחאה החברתית רשמה הישגים משמעותיים"

"בניגוד לתפיסה הרווחת בציבור, המחאה רשמה הישגים משמעותיים: השיח הציבורי-כלכלי השתנה. בעוד שעד למחאה שלט בשיח הציבורי העניין הביטחוני והחרדי, כיום שולט בשיח הנושא הכלכלי-חברתי ומעמד הביניים.

המחאה גרמה להתעוררות ורצון לדעת ולהתחנך כלכלית ופיננסית, וטוב שכך, כי לא ניתן לקיים דמוקרטיה כאשר העם בור בנושאים אלה.

למחאה היו תוצאות ממשיות, כחכם שהוכיח את עצמו כאפקטיבי נגד העלאת מחירים מצד החברות המונופוליסטיות. אילולא המחאה, ועדת הריכוזיות לא הייתה מניבה דו"ח ראוי. תקציב המדינה הוא מקרה מבחן לממשלה- האם היא אכן הפנימה את דרישות המחאה.

נדרשים סדרי עדיפויות ברורים: בטווח המידי, החשיבות הגבוהה ביותר היא בחינוך - החל מהגיל הרך וכלה בחינוך האוניברסיטאי וטיפוח ההון האנושי. בעדיפות שנייה יש לשים דגש על תעסוקה ועל תשתיות שתומכות במוביליות תעסוקתית.

חייבים להעלות מיסים - לא באופן נקודתי אלא באופן פרמננטי. נטל המיסים של ישראל אינו גבוה בהשוואה למדינות ה-OECD. כמובן שההעלאה בנטל המס צריכה להיות מבוקרת, מבלי לפגוע בתמריצי החברות ולהחמיר את אי השוויון."

**"בטווח המידי, החשיבות הגבוהה ביותר היא
בחינוך וטיפוח ההון האנושי. יש לשים דגש על
תעסוקה ועל תשתיות שתומכות במוביליות
תעסוקתית"**

"הגיע הזמן לעצב ולהגדיר גם את זכויות המעסיק"

עו"ד, אוריאל לין
נשיא לשכת המסחר
תל אביב והמרכז
ואיגוד לשכות המסחר

המדינה כולה מונחת על כתפי המגזר העסקי. אם המגזר העסקי ישקע או יתמוטט, תתמוטט עמו החברה ואחריה המדינה כולה. אולם הבנה פשוטה זו של המציאות אינה מחלחלת במודעות של מערכות השלטון. במקום לתמוך או לחזק את המגזר העסקי, פועלים גורמים בממשלת ישראל ובכנסת בכיוון ההפוך- משתמשים בכוח השלטוני כדי לבצע חקיקה כנגד המגזר העסקי.

רבים גם אינם מכירים את מבנה ואופי המגזר העסקי. בעיניהם המגזר העסקי מצטייר כקומץ טייקונים, ריכוזיות במשק, מבנה הפירמידות ושכר הבכירים. אולם המגזר העסקי בישראל אינו מה שמדמים רבים: יש לנו 480 אלף עסקים פעילים. ב-375 אלף מתוכם, הפדיון אינו עולה על 1 מיליון ש"ח. 65% מהתוצר העסקי כיום שייך למגזר המסחר והשירותים.

מגזר המסחר והשירותים אחראי ליצירת 69% מכלל מקומות העבודה במשק, והוא אף אחראי ל-42% מהיצוא הישראלי. ב-11 השנים האחרונות הוסיפה התעשייה לא יותר מ-14 אלף מקומות עבודה, בעוד שמגזר המסחר והשירותים הוסיף 436 אלף מקומות עבודה.

יש לנו הישגים כלכליים מרשימים. הישגים שהם ללא ספק פרי מדיניות כלכלית נכונה, שעוצבה בשנת 2003 באומץ ובאחריות. עיקריה של אותה מדיניות כלכלית היו אחריות תקציבית, יותר חופש כלכלי, יותר תחרות והפחתות במיסים. בזכות מדיניות זו גברה המוטיבציה ליצירת עסקים חדשים ופיתוח עסקים קיימים ונוצרה תנופת צמיחה אשר את פירותיה אנו קוצרים עד היום.

"מגזר המסחר והשירותים אחראי ליצירת 69% מכלל מקומות העבודה במשק, והוא אף אחראי ל-42% מהיצוא הישראלי"

**”ב-11 השנים
האחרונות הוסיפה
התעשייה לא יותר
מ-14 אלף מקומות
עבודה, בעוד שמגזר
המסחר והשירותים
הוסיף 436 אלף
מקומות עבודה”**

**”היעד הראשון
והחשוב מכל הוא
להמשיך את צמיחת
המגזר העסקי, ולשם
כך צריך לדעת מה
לעשות, וחשוב יותר-
לדעת מה לא לעשות”**

היעד הראשון והחשוב מכל הוא להמשיך את צמיחת המגזר העסקי, ולשם כך צריך לדעת מה לעשות, וחשוב יותר- לדעת מה לא לעשות. ניהול של כלכלה לאומית נעוץ ביכולת לזהות את תוצאותיהם של תהליכים הרסניים קודם שהם גורמים למשבר או לקריסה.

חוששני כי משבר קשה מאיים גם על ישראל, ולא מחמת מדיניות מאקרו-כלכלית כזו או אחרת. בשנים האחרונות התפתחו במדינת ישראל כמה מגמות מרכזיות שהן כולן אנטי המגזר העסקי. מגמות שאם תמשכנה, הרצון לעשות עסקים במדינת ישראל ייפסק והמוטיבציה לבנות עסקים תחוסל. אציג בקצרה כמה מהן:

מגמה ראשונה - פגיעה בזכויות היסוד של המעסיק: אנו עדים לפגיעה בזכות הקניין של המעסיק בהחלטותיו של בית הדין הארצי לעבודה אשר קובע כי לעובד זכויות ”מעין קנייניות” ברכוש העסק וגוזר מכך מסקנות אופרטיביות. שלילת חופש החוזים, כאשר המעסיק מחויב לנהל משא ומתן ומחויב בהמשך גם לחתימה על הסכמים וכוח כמעט לא מוגבל הניתן לארגוני עובדים להיכנס פיזית לחצרו של המעסיק.

מגמה שנייה - ביורוקרטיה מסואבת, היוצרת עלויות נוספות, אשר הפתרון לה יכול וצריך להגיע רק מלמעלה, מדרג של שרים וממשלה ולא מדרג של מנכ”לים הנעדרים מוטיבציה נכונה.

מגמה שלישית - העלויות הכבדות של המונופולים המוחלטים שבבעלות המדינה המושתות על גב המגזר העסקי: חברות הנמלים, חברת החשמל, רשויות מקומיות, רשות שדות התעופה, חברות המים.

מגמה רביעית - תופעה חמורה מאין כמוה ההולכת ומתפתחת, הפליליזציה של תחום הניהול העסקי. כיום, במדינת ישראל, אם אתה מנהל עסק אתה נמצא בסיכון גבוה מאוד להפוך לעבריין. מלאכת החקיקה פולטת כל הזמן עוד ועוד עבירות פליליות המכוונות נגד מנהל העסק או בעליו, ואין עסקינן בעשרות עבירות פליליות אלא באלפי עבירות פליליות! בדיני העבודה למעלה מ-200; בהגנת הצרכן - 62; בחוקי הגנת הסביבה לפחות 750; וזאת בטרם נזכיר את שוק ההון, חוקי רישוי ודרישות של רשויות למיניהן. מדובר ברשת סבוכה של עבירות פליליות, שגם אם בעל העסק יהיה הכי ישר והכי זהיר הוא יכשל - כי מוטלת עליו האחריות על מעשיו של אחר ומוטלת עליו חובת ההוכחה שאינו עבריין.

”כיום, במדינת ישראל, אם אתה מנהל עסק אתה נמצא בסיכון גבוה מאוד להפוך לעברייין. מלאכת החקיקה פולטת כל הזמן עוד ועוד עבירות פליליות המכוונות נגד מנהל העסק או בעליו”

”משנת 2000 ועד היום הועברו בחקיקה ראשית 118 תיקוני חקיקה וחוקים חדשים בתחום דיני העבודה. בחקיקת משנה הועברו 37 תיקונים. כל שינוי או תיקון משמעותו חובה נוספת המוטלת על המעסיק”

מגמה חמישית - מוצאת ביטויה בתחום גביית המיסים. בעבר, בהיותי ממונה על הכנסות המדינה, יגעת את מוחי כיצד לשפר את הגבייה מבלי להטיל עול עיסוק נוסף על המגזר העסקי. כיום בוחרים בדרך פשוטה - מטילים חובת דיווח מע"מ מקוון על כל עסקה וחובת אישור חתימה אלקטרונית. הגבייה תשתפר כנראה, אולם במחיר של עול נוסף על המגזר העסקי.

מגמה שישית - לשיא השיאים המטורף הגענו בתחום דיני העבודה. נתונים שאיש לא יאמין כי הם אפשריים: משנת 2000 ועד היום הועברו בחקיקה ראשית 118 תיקוני חקיקה וחוקים חדשים בתחום דיני העבודה. בחקיקת משנה הועברו 37 תיקונים. כל שינוי או תיקון משמעותו חובה נוספת המוטלת על המעסיק. רק בשנתיים האחרונות נוספו 60 עבירות פליליות חדשות בתחום דיני העבודה. לכך מתווספות החלטות בתי הדין לעבודה, אשר מגנות על זכויות העובדים תוך פגיעה חוזרת ונשנית בזכויות היסוד של המעסיקים, ובחירות המעסיק לעצב את מבנה התעסוקה של ארגונו העסקי.

מגמה שביעית - חוקי סביבה, בהם מטילים חובות איסוף פסולת על יצרן או יבואן, כאשר הפסולת כלל אינה בחזקתו. על פי התפיסה של המשרד להגנת הסביבה מי שמייבא תרופות ומספקן לבתי החולים מזהם את הסביבה, ומי שמייבא מקררים עבור משקי הבית מזהם את מי התהום בפסולת אלקטרונית.

ומגמה שמינית - הקמת רשויות מדינה חדשות, כמו רשות הלבנת הון, רשות הגנת הצרכן ורשות מאגרי מידע. מינוי רגולטורים נוספים כשכולם מייצרים צווים, נהלים, תקנות ועוד חקיקה ועוד רגולציה.

מכל האמור עולה כי מדינת ישראל גולשת להיות מדינה של סוציאליזם קיצוני. זו כבר לא מדינה של שוק חופשי. המעסיקים הפכו ל"עוכרי האומה" שיש לחנך אותם ולהטיל עליהם עוד ועוד חובות. מגמות אלה נמשכות וצוברות תנופה הודות לחיזוקן על ידי חברי כנסת השואפים להישגים פופוליסטיים ושרי ממשלה נטולי ראייה מאוזנת. המגזר העסקי הפך לפרד של המדינה, שעליו אפשר להעמיס עוד ועוד ללא הפסק.

תהליכים אלה ממשיכים בהתמדה על שום שהם נעשים בשיטת השחיקה. לא גודעים את גזע העץ במכת גרזן אחת אלא מכרסמים בגזע לאט לאט. הדבר ימשך עד אשר נגיע לנקודת השבירה - עד שהמוטיבציה לעשיית עסקים בישראל תגמר.

**"מדינת ישראל
גולשת להיות מדינה
של סוציאליזם
קיצוני. זו כבר לא
מדינה של שוק
חופשי. המעסיקים
הפכו ל"עוכרי
האומה" שיש לחנך
אותם ולהטיל עליהם
עוד ועוד חובות"**

**"האם מישהו פעם
חשב שצריך להגן
גם על המעסיקים?
הגיע הזמן שכן
יחשבו על כך. גם
למעסיק יש זכויות.
מסיבה זו הכנו
בלשכת המסחר תל
אביב והמרכז את
הצעת חוק יסוד
זכויות המעסיק"**

אם המגזר העסקי בישראל יקלע למשבר, לא יהיה זה בגלל המשבר באירופה או מחמת התנאים השוררים בעולם הגדול - זה יהיה מעשה ידנו. זו תהיה תוצאת קצרות הרואי של אלה הטורחים להעביר חוקים כנגד המגזר העסקי.

הפעולות שנקטה ממשלת ישראל בכדי לספק את גל המחאה מחמירות את המצב. מס החברות הועלה מ- 24% ל- 25% והמס על משיכת דיבידנד הועלה מ- 25% ל- 30% רטרואקטיבית. אולם מיסוי זה לא פוגע בענקי התעשייה- הוא פוגע ישירות במגזר העסקי ובשדרה רחבה של מאות אלפי עסקים קטנים ובינוניים, אלה היוצרים את מקומות העבודה בישראל.

הבעיה היא גם בתוך המגזר העסקי עצמו. כולם עסוקים בבעיות סקטוראליות ובבעיות הענפיות המיוחדות שלהם. על אף שהמגזר העסקי הוא כוח פוליטי לגיטימי של שני מיליון איש הקשורים אליו בזיקת בעלות, הוא מתגונן, מצטדק וסופג. למעשה הוא מאפשר את המשך אותן המגמות הפוגעות בו ובכלכלה כולה.

אנשים פרטיים מקימים עסקים בסיכון אישי גדול. הם משקיעים את חסכונות חייהם, נוטלים חובות ועמלים קשה במשך שנים. הם יוצרים מקומות עבודה, מגדילים את הכנסות המדינה ומבססים את צמיחת המשק. אבל הם אינם יודעים מה הן זכויותיהם, ועל פי המגמות המקובעות היום חזקה שזכויותיהם תשחקנה בהתמדה.

האם מישהו פעם חשב שצריך להגן גם על המעסיקים? הגיע הזמן שכן יחשבו על כך. שכן, גם למעסיק יש זכויות. מסיבה זו הכנו בלשכת המסחר תל אביב והמרכז את הצעת חוק יסוד זכויות המעסיק.

חוק יסוד זה הוא יחיד וראשון מסוגו בעולם. הצעת חוק זו תהווה נקודת מפנה ביחס של מדינת ישראל למגזר העסקי. היא ציר המאבק שלנו. אם חוק זה יתקבל הוא יהיה הדגל החזק ביותר של מדינת ישראל למשיכת השקעות זרות ויהווה תמריץ ועידוד אמיתי למי שרוצה לבנות עסק במדינה.

חוק זה יהווה את הבסיס לצמיחת אמת של המשק, לגידול בהכנסות המדינה, להשגה טובה יותר של יעדים חברתיים וליצירת מקומות תעסוקה. חוק זה הוא שיקדם את כלכלת ישראל - ולא החוקים המכרסמים כל הזמן בזכויות המעסיקים.

הצעת חוק-יסוד:

(הוכן ע"י הצוות המשפטי של לש

<p>חוק-יסוד זה מטרתו להגן על זכויותיו הבסיסיות של המעסיק בישראל ולעגן כזכויות על-חוקיות על בסיס ההכרה, כי המשק בישראל מבוסס על עקרונות של משק חופשי ועידוד התחרות.</p>	<p>1.</p>	<p>מטרה</p>
<p>(א) למעסיק ולו בלבד זכות הקניין בעסקו ובנכסי עסקו. (ב) אין לפגוע בזכות הקניין של המעסיק אלא בחוק, ההולם את ערכיה של מדינת ישראל, שנועד לתכלית ראויה, ובמידה שאינה עולה על הנדרש, או לפי חוק כאמור מכוח הסמכה מפורשת בו. (ג) הכניסה לחצריו של המעסיק מותנית בהסכמתו, למעט במקרים של פיקוח נפש או צורך הקשור בביטחון המדינה. (ד) אין לפגוע בזכות הקניין של המעסיק בדרך של החלטה שיפוטית או בדרך של יצירת זכויות מעין קנייניות.</p>	<p>2.</p>	<p>זכות הקניין</p>
<p>(א) אין לפגוע בחופש ההתקשרות החוזית של המעסיק. (ב) אין לחייב מעסיק לנהל משא ומתן או לחתום על חוזים בניגוד לרצונו החופשי.</p>	<p>3.</p>	<p>חופש החוזים</p>
<p>מעסיק, לרבות תאגיד, בעל מניות, שותף, דירקטור, נושא משרה, מנהל או כל עובד אחר בעסק לא יועמד לדין פלילי בכל עניין ממוני במסגרת יחסי עובד-מעסיק.</p>	<p>4.</p>	<p>סייג לענישה פלילית</p>
<p>אין להטיל על מעסיק מיסוי רטרואקטיבי או חובת תשלום רטרואקטיבית בגין רווחים שנצברו, או בגין פעילות עסקית שביצע בעבר.</p>	<p>5.</p>	<p>איסור הטלת תשלומים רטרואקטיביים</p>
<p>(א) אין לכפות על מעסיק העסקת עובדים, שלא על פי רצונו, אלא בהתאם להוראות סעיף זה. (ב) כפיית יחסי מעסיק-עובד על מעסיק תותר רק בשעת חירום ותהיה נעוצה בשיקולי ביטחון המדינה, עפ"י סמכות המוקנית בחוק ומכוח הסמכה מפורשת בו.</p>	<p>6.</p>	<p>אי כפיית יחסי עובד-מעסיק</p>

דברי הסבר

נוכח מגמות בלתי פוסקות, המכרסמות במגזר העסקי ואשר ללא הרף מטילות עליו הכבדות נוספות, נוצר הצורך להגדיר אשר אין לגרוע מהן, אלא על פי אמות המידה המוגדרות בחוק-היסוד.

המגזר העסקי בנוי על תשתית רחבה של מאות אלפי עסקים קטנים ובינוניים. הוא נבנה בסיכון אישי של הבעלים, בהשק חקיקה זו חשובה הן על מנת שמי שמשקיע את כספו בבניית עסק בישראל ידע מה זכויותיו והן על מנת להבטיח את המחסו ואיתנותו של המגזר העסקי מבטיחים את חוסנה של המדינה ואת הדינמיקה המבטיחה יצירתם של מקומות עבודה

זכויות המעסיק

כת המסחר תל אביב והמרכז

7.	זכות קביעת מבנה התעסוקה בעסק	אין פוגעים בחופש המעסיק בקביעת מבנה התעסוקה בעסקו.
8.	תחימת ביצוע פעולות	אין מטילים על המעסיק ביצוע פעולות או חובות או אחריות, החורגים מתחום פעילותו העסקית, אלא מכוח הוראה מפורשת בחוק, הנעשית משיקולים של ביטחון המדינה.
9.	חובת התייעצות	המדינה, או כל רשות ציבורית, תקיים הליך התייעצות, זמן סביר מראש, ותשתף את המעסיק או ארגון מעסיקים המייצגו בקשר עם כל הצעה שבכוונתם להעביר בהליך חקיקה לרבות צווים, הוראות נוהל, גילויי דעת וחוזרים ואשר יש להם השפעה משמעותית על התנהלותו העסקית. לעניין סעיף זה, "השפעה משמעותית" - הצעה שביצועה או אי ביצועה: (1) מצריכה הוצאה כספית; (2) מטילה סנקציות אזרחיות, מנהליות או פליליות; (3) משפיעה באופן אחר על פעילות המגזר העסקי.
10.	שמירת דינים	אין בחוק-יסוד זה כדי לגרוע מהוראות חוק-יסוד: חופש העיסוק.
11.	תחולה	כל רשות מרשויות השלטון חייבת לכבד את הזכויות שלפי חוק-יסוד זה.
12.	יציבות החוק	אין בכוחן של תקנות שעת חירום לשנות חוק-יסוד זה, להפקיע זמנית את תוקפו או לקבוע בו תנאים; ואולם, בשעה שקיים במדינה מצב של חירום מתוקף הכרזה לפי סעיף 9 לפקודת סדרי השלטון והמשפט, התש"ח - 1948, מותר להתקין תקנות שעת חירום מכוח הסעיף האמור שיהא בהן כדי לשלול או להגביל זכויות לפי חוק-יסוד זה, ובלבד שהשלילה או ההגבלה יהיו לתכלית ראויה ולתקופה ובמידה שלא יעלו על הנדרש.

מה הן הזכויות הבסיסיות של המעסיק בישראל ומה הן אותן זכויות בסיסיות,

עת הונם ובהרבה שנות עמל בבניית העסק.

שן צמיחתו של המגזר העסקי בישראל. מדינת ישראל כולה מונחת על כתפיו של המגזר העסקי.
ה נוספים למשק.

האם הרגולציה תחנוק את המגזר העסקי?

משתתפי הפאנל: פרופ' ישראל (איזי) בורוביץ', דיקן ביה"ס לניהול וכלכלה, המכללה האקדמית תל אביב-יפו, לשעבר יו"ר מועצת המנהלים של אל על // חיים כהן, מנכ"ל S&B ישראל // שמואל פרנקל, יו"ר ומנכ"ל משותף אפסילון בית השקעות // עו"ד פנחס רובין, ראש משרד גורניצקי ושות' // עו"ד דרור שטרומ, ראש המכון הישראלי לתכנון כלכלי

פרופ' ישראל (איזי) בורוביץ', דיקן ביה"ס לניהול וכלכלה, המכללה האקדמית תל אביב-יפו, לשעבר יו"ר מועצת המנהלים של אל על: "יש כאן מדיניות של הפחדה, נוצר מצב בו בישיבות הנהלה דואגים יותר למה שיהיה כתוב בפרוטוקול מאשר לעבודה בפועל. בהרבה מאוד מקרים הרגולציה גרמה למונופול ודיכוי התחרות. התערבות הרגולטורים לעיתים הינה בלתי נסבלת".

חיים כהן, מנכ"ל S&B ישראל: "גם בעסקים הקטנים ניתן לראות את הכבדות הרגולציה, החל מהרשות המקומית וכלה במשרד הבריאות. אימוץ של תרבות ארגונית על ידי מעסיקים יתרום למצוינות העסק ויקטין את הצורך בהתערבות רגולטורים".

שמואל פרנקל, יו"ר ומנכ"ל משותף אפסילון בית השקעות: "הרגולציה הורגת את בתי השקעות. לפני כשנתיים היו 300 בתי השקעות, היום יש כ-100 ובשנה הבאה יהיו 50 בית השקעות בלבד. מדי יום מגיע חוזר חדש מהממונה על שוק ההון באוצר. אנחנו בעד הרגולציה הבעיה היא שעברנו מ-100% רגולציה ל-400% רגולציה".

עו"ד פנחס רובין, ראש משרד גורניצקי ושות': "בגופים הפיננסיים הגדולים מושקעים עשרות מיליוני דולרים לטובת שירות המולך של הרגולציה. יש להבין את המשמעויות הגלובליות של הרגולציה - יצרנו בשנים האחרונות תסמונת לא בריאה של מדינה חסרת יציבות רגולטורית וחקיקתית. הפכנו למדינה בה אין יציבות ואופק לקיים עסקים לטווח ארוך. אין מה להשוות בין ההכבדה הרגולטורית בישראל לזו הנהוגה בחברות ציבוריות באירופה".

דרור שטרומ, ראש המכון הישראלי לתכנון כלכלי: "הרגולטורים בארץ לא מאוימים מספיק על ידי ביקורת שיפוטית. יש צורך בבית משפט מקצועי על מנת ליצור איזון מול הרגולטור. בהשראת המחאה החברתית הרגולטורים נמצאים כיום במרדף, ונתפסים על ידי הרחוב כפחות נוקשים כלפי המגזר העסקי. יש מקום לכינון מועצת רגולטורים ולייסוד רשות רגולטורים אחת לתחום שוק ההון".

עתיד החיסכון הפנסיוני

משתתפי הפאנל: חנה פרי-זן, משנה למנכ"ל, ממונה על חטיבת נכסי לקוחות בבנק הפועלים // אורי אלדובי, מנכ"ל משותף קבוצת הלמן - אלדובי וי"ר איגוד תעשיות חיפושי הנפט והגז בישראל // רמי דיין, משנה למנכ"ל כלל, החטיבה לחיסכון ארוך טווח // מנחם קלי, יו"ר דירקטוריון קבוצת קלי

חנה פרי-זן, משנה למנכ"ל, ממונה על חטיבת נכסי לקוחות בבנק הפועלים: "למרות שהיעוץ הפנסיוני הוא אחד הדברים החשובים ביותר בהליך קבלת ההחלטות של החוסכים, הוא אינו נגיש דיו לציבור. יש להבדיל בין יועץ פנסיוני למשווקי פנסיות. לעניין זה הבנקים הם גורם הייעוץ האובייקטיבי היחיד בתחום הפנסיוני, כל השאר הם משווקים".

אורי אלדובי, מנכ"ל משותף קבוצת הלמן - אלדובי וי"ר איגוד תעשיות חיפושי הנפט והגז בישראל: "הרגולציה הרגה את תחום בתי השקעות. כתוצאה מכך לאזרחים רבים לא יהיה חסכון פנסיוני לטווח הבינוני והארוך. ברגולציה הנוכחית, עמיתים בעלי תיק השקעה נמוך מ-50,000 ש"ח לא יוכלו לקבל יעוץ מיטבי, בשל העלויות הגבוהות ובשל חוסר כדאיות כלכלית. רבים בציבור, גם אלה המשתכרים משכורות של 15,000 ש"ח, ימצאו עצמם עם פנסיה מזערית של כ-3,000 ש"ח בלבד כשיצאו לגמלאות. אנשים יגיעו לפת לחם".

רמי דיין, משנה למנכ"ל כלל, החטיבה לחיסכון ארוך טווח: "כשהשוק הופך ליותר תחרותי, הרגולציה הופכת להיות יותר משמעותית. אנו חיים גם בעולם המסחרי מעבר לזה הרגולטורי. בסופו של יום הצרכנים הם שישלמו את מחיר העלויות המושתות עלינו. כך, במהלך השנים האחרונות סיכוני הפנסיה עברו מרמת המדינה לרמת הלקוח".

מנחם קלי, יו"ר דירקטוריון קבוצת קלי: "עד כה השיח הפנסיוני דיבר על מחיר בלבד. יש להתחיל בשיח חדש המדבר על ערך. כך יהיו צרכני מחיר - ויהיו צרכני ערך, שיהיו מוכנים לשלם יותר עבור ערך פנסיוני נוסף. תוך כדי הרפורמה, שלחצה על הפחתת דמי העמלות לחברות הביטוח והסוכנים הפנסיוניים, דאג אגף שוק ההון במשרד האוצר להגדיל את דמי העמלות לבנקים. זאת בזמן שדווקא לסוכן הביטוח יש יכולת לתת שירות טוב יותר ללקוח בזמן של החלפת מקומות עבודה - עניין נפוץ מאד בימינו".

מבנה התעסוקה במשק

משתתפי הפאנל: השופט (בדימוס) סטיב אדלר, נשיא בית הדין הארצי לעבודה לשעבר // עו"ד אוריאל לין, נשיא לשכת המסחר ת"א והמרכז ואיגוד לשכות המסחר // ח"כ עמיר פרץ, יו"ר מפלגת העבודה לשעבר // ד"ר אבי שמחון, מרצה בכיר לכלכלה באוניברסיטה העברית, יו"ר הפורום המייעץ לשר האוצר וחבר ועדת טרכטנברג

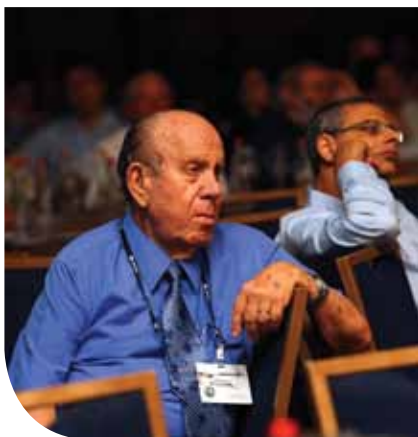

עו"ד אוריאל לין, נשיא לשכת המסחר ת"א והמרכז ואיגוד לשכות המסחר: "אסור לכפות על מעסיק לקלוט עובד בניגוד לרצונו. מי שמקים את העסק הוא לא ארגון העובדים, אלא בעל העסק, שסיכן את חסכונו חייו ואף תרם לתעסוקה. המעסיק חי בעולם תחרותי, אם הוא לא יוכל לעמוד בתנאי המשק המשתנים הוא לא ישרוד. אם זאת, אנו חייבים להמשיך ולהתמקד בשיפור תנאי העבודה של העובדים, כולל העובדים המועסקים דרך מיקור חוץ".

השופט (בדימוס) סטיב אדלר, נשיא בית הדין הארצי לעבודה לשעבר: "במובן מסוים יש הצדקה למיקור חוץ- במקרים בהם העבודה אינה קשורה לעסק, למשל, כאשר המפעל מחפש עובדים מקצועיים וכשהחברה רוצה להימנע מהכשרת עובדים. יש לחפש את השילוב הנכון. אפשר למסור עבודה למיקור חוץ, כל עוד העבודה נעשית מחוץ למפעל. אבל אי אפשר לעשות זאת תוך פגיעה בזכויות העובדים - המדינה צריכה להגן על זכויות עובדי מיקור החוץ, ושימוש במיקור חוץ בתוך המפעל אינו בגדר מיקור חוץ. יש להבטיח שאותם עובדים יקבלו את אותם זכויות כמו שאר העובדים במפעל".

ח"כ עמיר פרץ, יו"ר מפלגת העבודה לשעבר: "למעסיקים יש את האינטרס הגדול ביותר בהגנת הזכויות של העובדים - הם צריכים להיות הראשונים לתמוך בהסכמי עבודה ואכיפה. דווקא מכיוון שאני לא רוצה שהעסקים יפסידו, אני מאמין שצריך שיתוף פעולה בין המעסיקים לארגוני העובדים".

ד"ר אבי שמחון, מרצה בכיר לכלכלה באוניברסיטה העברית, יו"ר הפורום המייעץ לשר האוצר וחבר ועדת טרכטנברג: "מצד אחד ישנם אנשים בעלי תפוקה שולית פנטסטית שמגיעים להכנסות גבוהות, ומצד שני יש את אלה שהתפוקה שלהם נמוכה יותר. היעילות הכלכלית מתנגשת לא פעם עם המוסר החברתי. יש לבחור בנקודת איזון. קליטת עובדים בהעסקה ישירה תחמיר את מצבן הכלכלי של החברות, ולכן עדיף אולי לשפר את תנאיהם של עובדי קבלן ולא לפגוע במעסיק".

רז לרמן
מנהל חטיבת הבנקאות
הפרטית ב-HSBC ישראל

אלוף במיל. גיורא איילנד
לשעבר ראש המועצה
לביטחון לאומי

"מרכז הכובד של הכלכלה העולמית עובר ממערב למזרח"

"אנו נמצאים כיום במהלך של עידן חדש, במסגרתו צפוי מרכז הכובד של הכלכלה העולמית לעבור ממערב למזרח- מהכלכלות המפותחות לשווקים המתפתחים. תוך 20 שנה כלכלת אסיה תהיה גדולה מכלכלות ארה"ב והאיחוד האירופאי גם יחד.

"המשבר הכלכלי באירופה האט את צמיחת הייצוא הישראלי, ומעמיד כיום את הייצוא הישראלי לאירופה ולארה"ב בסיכון די גבוה, עקב סיכוני האשראי וכן עקב ייסוף הש"ח כנגד היורו והדולר. עם זאת, בשנים האחרונות אנו עדים לשיעור גדל והולך של הייצוא הישראלי לאסיה ולסין.

"החל משנת 2007 ועד היום, קצב גידול הייצוא של ישראל לאסיה ולסין, מהיר מזה של יתר מדינות העולם אליהן. מגמה זו מקבלת משנה תוקף לאור משבר החוב בגוש האירו".

**"אם גוש האירו אכן יתפרק, המשבר שהיה
ב-2008 יראה כאירוע קטן מאוד לעומת מה
שיקרה לכלכלת העולם בעתיד הקרוב"**

"לא ניתן לקצץ בתקציב הביטחון"

"לא ניתן לקצץ את תקציב הביטחון, בשל המצב הביטחוני והשינויים בעולם הערבי. גם אם יוחלט לקצץ אותו, תמצא הדרך להחזיר אותו, כי אין ברירה".

"הסכם השלום עם מצרים, הוא בעל השפעה עצומה על כלכלת ישראל, שכן ההסכם הזה אפשר לשמור על תקציב ביטחון מרוסן. לא משנה מי עלה לשלטון במצרים ויש לחתור עדיין לאי-לוחמה, גם אם זה אומר ביטולי הסכמים אחרים".

"יש לחלק את המגזר הציבורי לשני חלקים: אלה שנותנים ישירות שירות לאזרח, כמו מורים, רופאים ועובדים סוציאליים, ומספרם של אלה צריך לגדול. מנגד, ישנה הברוקרטיה הממשלתית שמשרתת את עצמה ומגדילה את עצמה. פה נמצא הפוטנציאל לחסכון - אולם חייבים להתחיל בדוגמא אישית: הקטנת מספר השרים ל-18".

**"הסכם השלום עם מצרים, או יותר נכון
אי הלוחמה של ישראל ומצרים, הוא בעל
השפעה עצומה על כלכלת ישראל"**

יאיר לפיד
 יו"ר מפלגת יש עתיד

"לשנות את חוקי המשחק"

"אם אתה אדם צעיר, ששירת בצבא, למד באוניברסיטה והתחיל את דרכו בשוק העבודה, ויש לך בת זוג או בן זוג, שגם הם שירתו בצבא, וגם הם למדו, וגם הם עובדים קשה - יש לי בשורה רעה בשבילכם: אם אין לכם דוד עשיר שיוריש לכם המון כסף, לא תהיה לכם דירה. צר לי לבשר לכם, האנשים שאמורים היו לטפל בזה נטשו אתכם, ואם לא נעשה משהו, אם לא נשנה את חוקי המשחק הנוכחיים, תשכחו מדירה."

"כדי לקנות את הדירה הראשונה, אדם צעיר שגר אצל ההורים, צריך לשים על השולחן יותר מ-400 אלף שקל במזומן. מאיפה הוא יביא 400 אלף שקל? ונניח שהוא יביא 400 אלף שקל, מאיפה הוא אמור להביא קרוב ל-4000 שקלים כל חודש כדי לשלם משכנתא והוצאות על הדירה? הוא עוד לא התחיל לחיות, והוא כבר עֶבֶד."

"התוכנית שלנו מציעה בניה של 150 אלף דירות לשכירות בטווח ארוך, בשורה של מרכזים עירוניים במדינת ישראל, בסטנדרטים הגבוהים ביותר, במחירי שכירות שיעמדו על 65% ממחירי השוק היום. הדירות האלה ייבנו על אדמת מינהל, מכספי המוסדיים, שמחפשים השקעות ארוכות טווח, ולא יעלו למדינה אגורה שחוקה."

"בניגוד למצב הרוח שיש כיום בישראל, אני לא מאמין שאנחנו צריכים לבחור בין כלכלה עילה ותחרותית לבין צדק חברתי. אנחנו צריכים לשלב בין שניהם"

ח"כ פרופ' אבישי ברורמן
 מפלגת העבודה

"היציבות הפיננסית בישראל - רק בזכות הבירוקרטיה"

"ישראל היא המדינה האי - שוויונית ביותר בעולם המערבי, למעט ארה"ב. תרומתם של העסקים הקטנים והבינוניים לכלכלה בישראל נמוכה יחסית לעולם המערבי, וזאת בגלל המגבלות הרבות המוטלות עליו."

"אם מנהל אחראי בחברה עסקית היה מתנהל בצורה כושלת כפי ששר האוצר מנהל את המדיניות הכלכלית של ישראל, הדירקטוריון היה מפטר אותו מתפקידו. היציבות הפיננסית בישראל של היום היא רק בזכות הבירוקרטיה הישראלית, שמנעה הקמה של מספר בתי השקעות גדולים"

"אמרו שמימון המחאה החברתית יגיע מתקציב הביטחון, אך אף אחד אינו יודע באמת ממה התקציבים מורכבים. האביב הערבי והאיום האיראני הם כאן, לטווח הארוך, ומן הסתם תהיה בשנים הקרובות עלייה בתקציב הביטחון על חשבון תקציבים חברתיים. לשר האוצר הנוכחי אין יכולת לשנות זאת."

"הכי קל להעלות את המיסים העקיפים, ומי שיישא בנטל יהיו המעמד הבינוני והשכבות החלשות."

"הבירוקרטיה הישראלית הצילה את המשק, בלעדיה היו לנו חמישה 'גולדמן זאקס' והכלכלה הייתה קורסת"

לשכת המסחר תל אביב והמרכז
 ארגון הגג של המגזר העסקי החופשי בישראל

בית לשכת המסחר, החשמונאים 84 תל אביב 67132

טל. 03-5631010 | פקס. 03-5619025

www.chamber.org.il

chamber@chamber.org.il